

**Пахта хом-ашёси етиштирувчи хўжаликлар фаолиятидаги
муаммоларни ўрганиш бўйича саволнома**

сана: 21.01.2021й

Наманган вилояти Уйчи тумани

1. Хўжалик номи: «Шодиябону нур фэйз» фермер хужалиги.
2. Хўжалик фаолиятини бошлаган давр: 2006 йил
3. Пахта хом-ашёси етиштирилган майдон: 2018 йилда 35 гектар,
2019 йилда 40,3 гектар ва 2020 йилда 41,3 гектар.
4. Пахта хом-ашёси етказиб бериш бўйича қайси корхона билан шартнома тузгансиз (ҳар йили ўзгарган бўлса, ҳаммасини кўрсатинг)

2018 йилда	Уйчи Пахта тозалаш А/Ж
2019 йилда	Ўз текс Учкургон текстил кластер корхонаси
2020 йилда	Ўз текс Учкургон текстил кластер корхонаси
5. 2020 йил ҳосили учун тузилган шартномада кўрсатилган экин майдон 41,3 гектар, ҳосилдорлик 40,5 ц/га, жами топшириладиган пахта ҳажми 167,4 тонна.
6. Пахта тўқимачилик кластери билан ишлашингизда нима муаммо бор, ҳисоб-китоб ўз вақтида амалга оширилдими, пахтани кластерга топширишда келишмовчиликлар борми:

Шартнома фақат кластер корхонаси манфаатини кузлаб тузилган ва натижада фермер хўжалигига катта зарар етказилган. Харид баҳо нотўғри белгиланган. Аванс маблағи йук унинг урнига ҳукумат фонд маблағини фониз билан берилган. Бу умуман нотўғри. Харидор маҳсулот қийматининг камида 60% миқдорида аванс бериши керак. Фонд маблағи зарур бўлса фермер хўжалигига алоҳида берилиши керак. Фонд маблағига кластер эгаллик қилмаслиги лозим. Шартнома, кластер ва фермер хўжалиги раҳбарлари томонидан ҳеч қимнинг аралашувисиз тузилиши керак. Харид баҳо пахта етиштиришда қилинган ҳақиқий харажатлардан қилиб чиқиб ўзаро қилинилади. Бунда меёрий харажат асос қилиб олинади. Қабул қилиш пунктидаги лобарантлар ҳолис бўлиши учун улар инспекция назоратида туриши керак.
7. Пахта тўқимачилик кластери Сизга минерал ўғит, ёқилғи етказиб берганми ёки техника хизмати кўрсатганми, шу масалада Сизда нима эътироз бор ёки таклиф:

Кластер аванс ҳисобидан минерал ўғит, ёқилғи, уруғ, этак, покревал етказиб бериши керак ва факат баҳолари одилона бўлиши лозим. Авансинг қолган қисмини фермер ҳужалигининг ҳисоб рақамига тушириб бериши керак.

8. Шартнома тузишда қанақа муаммолар бўлган ёки ҳозир мавжуд, контрактация-шартномасида экин майдони, ҳосилдорлик, жами топшириладиган пахта ҳажмини кўрсатмасдан (пустой бланкни имзолаб, печать қўйиб бериши) имзолашга ҳокимликлар томонидан мажбурлаш ҳолатлари бўлганми, ҳозир қанақа?

Шартнома тузиш 2020йил учун қонуний бўлган. Айнан суровномада қўрсатилган ҳолатлар юз берган.

9. Шартнома тузишдаги муаммоларни ҳал қилиш учун нима қилиш керак деб ҳисоблайсиз:

Ўзбекистон Республикасининг «Ҳужалик юритувчи субъектларнинг фаолиятининг шартномавий ҳуқуқий базаси тугрисидаги» қонунига ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг 2003 йил 4 сентябрдаги № 383 сон қароридаги низомга тула ва сузсиз амал қилиш керак. Маҳаллий ҳокимият ва Ҳоким аралашмаслиги керак.

10. Туман ҳокимлиги ва Сизнинг ўртангизда пахта хом-ашёси етиштириш билан боғлиқ нима муаммо бор:

Шартнома тузишда, экин майдони, ҳосилдорлик, жами топшириладиган пахта ҳажми, фермер ҳужалиги бизнес режасига асосан белгиланиши керак. Давлат хариди йўқми? Йўқ? Демак ҳеч қандай мажбурий қўрсаткич ҳам йўқ! Ҳоким аралашмаса бўлди, муаммо бўлмайди. Ҳоким кластер томонида эмас, қонун томонида турсин.

11. Минерал ўғитлар, ёқилғи-мойлаш маҳсулотлари, техника хизмати бўйича нима муаммоларингиз бор, етказиб беришда, нархида, сифатида ва яна бошқа масалаларда:

Бу масалаларни Инспекция ҳолис назорат қилиши керак.

12. Ҳўжаликга хизмат кўрсатувчи банк муассасаси:

Қишлоқ ҳужалиги бу тижорий иш эмас.

13. Банк билан муносабатларингизда, жумладан кредитлашда, фоиз ставкасида ва бошқа масалаларда нима муаммолар бор:

Шунинг учун қишлоқ ҳужалиги имтиёзли кредит олиши керак. Масалан томчилатиб сугориш учун 3; 4 фоизли кредит зарур.

14. 2020 йилда белгиланган пахта харид нархи Сизни қониқтирдими, Сизнинг ҳисобингиз бўйича қанча бўлиш керак эди, таклифингиз: 2020йилда белгиланган пахта харид нархи мени (нафақат бирорта фермерни ҳам) қониқтирмайди. Бундай адолатсизлик қайтарилмаслиги керак. Булмаса,

сунъий қарздорликлар ҳисобига бирорта фермер фаолият курсата олмайди. Коллектив хўжаликлар (колхоз) қандай йук қилинган бўлса, фермер хўжаликлари ҳам шундай бўлади. Менинг ҳисобим бўйича 2020 йил 1 тонна пахта етиштириш харажати 6695 минг сумм, меърий фойда 1675 минг сум, харид нархи = $6695 + 1675 = 8370$ м. сум бўлиши керак.

Сизнингча 2017, 2018, 2019 йилларнинг қайси бирида адолатли нарх белгиланган эди:

2017 йилда 5% фойда, 2018 йилда 15% фойда олинган. Демак 25% фойда олишга чиқмаганмиз, адолатли агарда 25% фойда олсак. 15. **2020 йилда** Сизнинг хўжалигингизда етиштирилган пахта хом-ашёси миқдори 183,6 тонна, таннархи 6695 м. сўм/тонна.

16. Пахта экин майдонини суғориш усули, хўжалигингиз балансидаги насос агрегати ёрдамида суғорилган майдон, суғориш бўйича бошқа маълумотлар, муаммолар, таклифлар:

2021 йилда томчилатиб суғориш тизимига утамиз.

(томчилатиб суғориш жорий этилган бўлса қачон жорий этилганлиги кўрсатилсин)

17. Пахта экинини суғориш учун 2020 йилда сарфланган сув миқдори жами 259158 м. кубометр, ўртача бир гектарга 6275 кубометр.

18. 2020 йил ҳосили пахтасини етиштириш учун сарфланган азотли ўғит 47,5 тонна, фосфорли ўғит 24,7 тонна, калийли ўғит 10,3 тонна, дизель ёқилғиси 10,7 тонна.

19. Қўшимча таклифларингиз:

Барчамиз қонунга бўй синайлик ҳаммаси аъло бўлади. Алмашлаб экишни жорий қилиш ва қўш тармоқли ферм ер хўжалигига айлантириш.

Корхона раҳбари

Ж. Солиханов

тел: +998 93 267 72 87

